

naar han i Gaar urgerede, at jeg — hvis Udtalelser det ærede Medlem var saa elskværdig at kalde banebrydende — havde taget Ordet for den privilegerede Valgrets Afskaffelse.

Denne min Antydning af, i hvilken Retning jeg kunde tænke mig et nyt Landsting, er bleven misforstaaet, og Højremænd, som ere meget mere erfarne og drevne udi Politik end jeg, have ment, at den var uklog. Disse fine og udmærkede Politikere have sagt, at der er noget i Politik, der hedder: „Bordet fanger“, at vore politiske Modstandere simpelt hen ville indkassere vore Indrømmelser uden at give os noget som helst til Gengæld, og at det sidste, man skal gøre her i Rigsdagen, er straks at angive, hvad man omsider kunde billige. Jeg tror, jeg er ret villig til at indrømme mine Fejl, og jeg bestræber mig i alle Tilfælde for at være en loyal Partifælle, men her kan jeg ikke vedgaa, at jeg har gjort mig skyldig i noget Misgreb, thi jeg gentager, at Forudsætningen, den absolutte Forudsætning for en Billigelse af en ændret Sammensætning af Landstinget, var for mit Vedkommende Indførelsen af Forholdstalsvalg til Folketinget og et Landsting, som ikke blev et Ekko af Folketinget. Og dernæst, hvis man i Højre er klar over, at vi før eller senere komme til at staa foran en gennemgribende Forandring af Landstingets Sammensætning — og det tror jeg, at man indenfor store Kredse af Højre er —, kan jeg ærlig talt ikke indse, hvorfor vi ikke lige saa godt fra første Færd kunne antyde, hvad vi kunne tænke os at give Afkald paa, naar vi samtidig sige, og vel at mærke, holde fast ved, hvad vi under ingen Omstændigheder kunne gaa med til, og hvad vi under alle Omstændigheder kræve, i hvilken Henseende jeg kan henholde mig til de Udtalelser, som faldt fra min Gruppes Ordfører i Gaar.

Formanden: Folketingsmanden for Københavns Amts 1ste Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Ellinger: Jeg vil blot gøre en Bemærkning til det ærede Medlem fra Skelskør (R. Andersen) i Anledning af en Udtalelse, han rettede til mig før. Jeg har ikke udtalt mig afgjort imod Kvindernes Valgret, men jeg har udtalt mig imod Kvindernes Valgret paa det Grundlag, som foreligger i dette Forslag, og jeg har udtalt mig imod dens Gennemførelse paa nærværende Tidspunkt og motiveret dette nærmere. Til det ærede Medlems Indvending mod Forholdstalsvalg-

maadens Gennemførelse: at det vilde svække Valgdeltagelsen, skal jeg sige, at han, hvis han kender Forslaget fra i Fjor, maa vide, at Forholdstalsvalgmaadens Gennemførelse vil ske samtidig med Bibeholdelse af Valg i Enmandskredse. Dermed bortfalder de Bemærkninger, som det ærede Medlem gjorde om den Betydning, det havde, at en Folketingsmand var knyttet til en enkelt Kreds. Det er for øvrigt en urigtig Betragtning, at Forholdstalsvalgmaadens Indførelse svækker Valgdeltagelsen, thi den største Valgdeltagelse, vi have haft ved noget Folketingsvalg, havde vi den 20. Maj i Fjor, hvor der stemte 74,8 pCt. af Vælgerne, men da vi havde de kommunale Valg i 1908, stemte af Mændene 76,5 pCt., og det var udelukkende Forholdstalsvalg, og ved Hjælp af Lister, saa det ærede Medlems Betragtning i saa Henseende er ikke rigtig.

Eduard Larsen: Af de Forslag, der ligge paa Tingets Bord, ønsker jeg at udtale mig om den foreslaaede Grundlovsændring. Efter min Opfattelse er dette Forslag nok saa interessant ved det, det ikke indeholder, som ved det, det indeholder. Det indeholder jo nemlig ikke noget om det, man har kaldt den store Grundlovsændring, og naar jeg nu i Dag skal udtale mig om dette Forslag, er min Hensigt nærmest den at paavise, at det er den store Grundlovsændring, der ikke findes i dette Forslag, som er den paakrævede. Efter min Mening ligger det deri, at vi i Virkeligheden forfatningsmæssigt set leve under en bestandig Krise, under en bestandig Spænding. Vi ere endnu ikke naaede saa vidt, at der er tilstrækkelige Rammer til, at f. Eks. en Forhandling mellem Landsting og Folketing kan foregaa paa en tilstrækkelig rolig og betryggende Maade. Naar jeg skal forklare, hvori det ligger, maa jeg et Øjeblik vende mig til Forholdet mellem Juni-Grundloven og Grundloven af 1866. Sagen er nemlig den, at den Paastand, som bl. a., saavidt jeg forstod, den ærede Ordfører i Gaar fremsatte, at Grundloven af 1866 bygger paa Overenskomst mellem Tingene, er ganske forkert. Det, som er sket, er det: Man havde en Grundlov af 1849, som var en ganske overordentlig klar og gennemført Grundlov med stort Enhedspræg. Jeg skal tillade mig ganske kort at oplyse ved nogle enkelte Eksempler, hvad jeg mener hermed. Den var bygget saaledes, at Landsting og Folketing begge hvilede paa den almindelige Valgret. Tager man f. Eks. en Paragraf som den, der svarer til den nuværende § 53, der handler om Fællesudvalg, er For-